

Kultur i Arbejde

En kort Musikhistorie

Fra renæssancen
til det 20. århundrede

Renæssancen (ca. 1400-1600)

Thomas Tallis
(1510–1585)

Giovanni da Palestrina
(1526–1594)

William Byrd
(1543–1623)

Claudio Monteverdi
(1567–1643)

Renæssancen (ca. 1400-1600)

Garnisonskirken,
Copenhagen, April 4th 2014

Palestrina: Stabat Mater

Barokken (ca. 1600-1760)

Antonio Vivaldi
(1678–1741)

Georg Philip Telemann
(1681–1767)

Georg Friedrich Händel
(1685–1759)

Johann Sebastian Bach
(1685–1750)

- Fyrstens magt er dominerende (enevælde)
- Tidens førende komponister er tjenestemænd – enten hos fyrsten eller ved kirken.
- Musikken er kunstfærdig og med tiden ganske kompleks
- Musikken skrives “ad gloriam Deo” (til Guds ære).

Barokken (ca. 1600-1760)

Antonio Vivaldi: "De fire årstider"

ANTONIO VIVALDI : WINTER
VOICES OF MUSIC : CYNTHIA MILLER FREIVOOGEL, BAROQUE VIOLIN

Wienerklassikken (ca. 1750-1830)

Joseph Haydn
(1732–1801)

Wolfgang Amadeus Mozart
(1756–1791)

Ludwig van Beethoven
(1770–1828)

Franz Schubert
(1797–1828)

- Oplysningsstid – *Fornuft* og *Videnskab*
- Social omvæltning – Den franske revolution
- Borgerskabet vinder frem
- Komponisten som ‘fri kunstner’
- Musikken har fokus på symmetri og balance

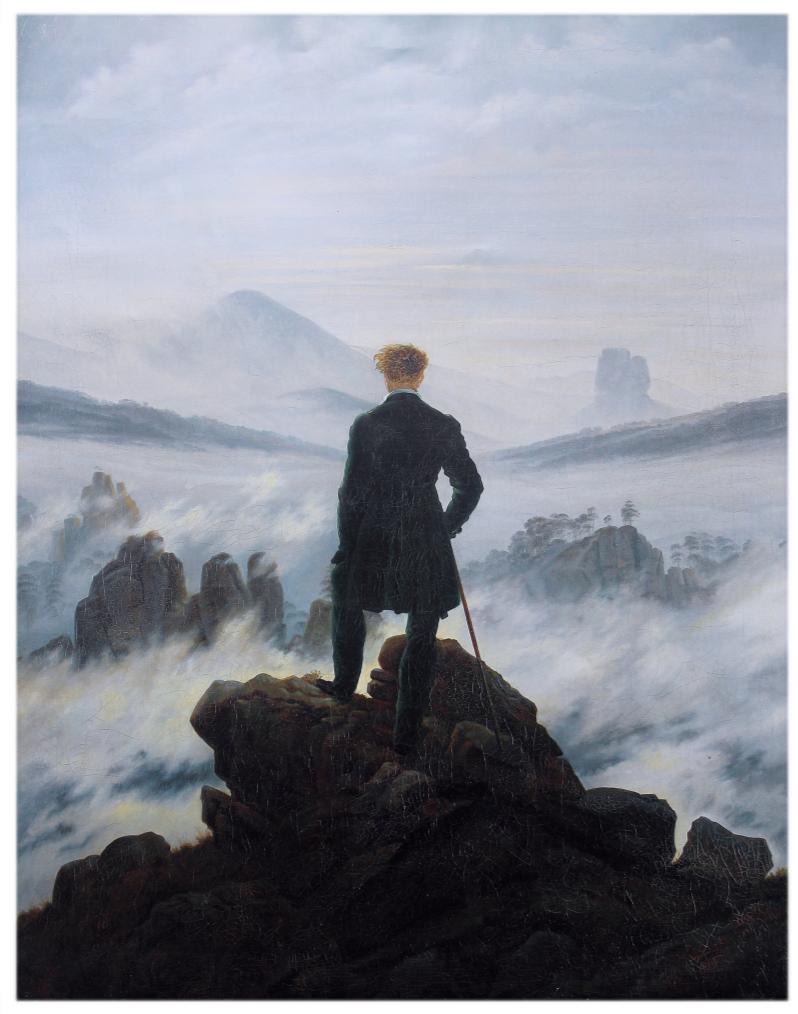
Wienerklassikken (ca. 1750-1830)

W.A. Mozart: Symfoni nr. 40

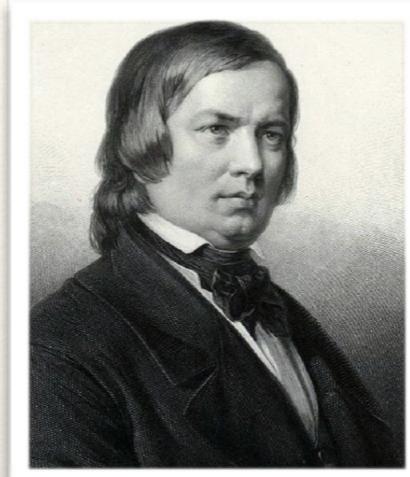
Romantikken ca. 1830-1918

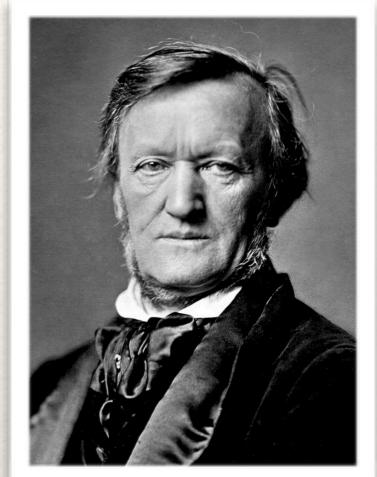
- I følelsernes vold
- Naturen som urkraft
- National selvfølelse
- Kunst for kunstens skyld

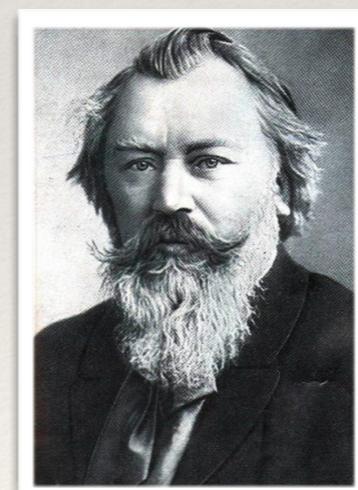
Franz Schubert
1797-1828

Robert Schumann
1810-1856

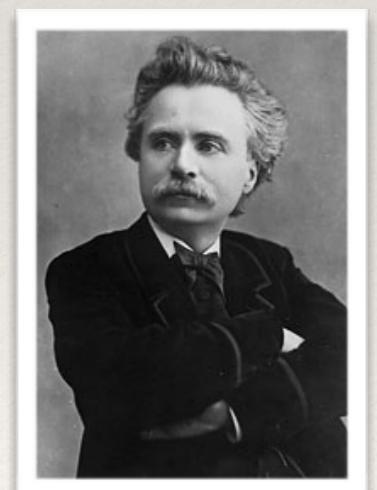
Richard Wagner
1813-1883

Johannes Brahms
1833-1897

Pjotr I. Tjajkovskij
1840-1893

Edvard Grieg
1843-1907

Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832)

Erlkönig (1782) – musik af Franz Schubert (1815)

Wer reitet so spät durch Nacht und Wind?
Es ist der Vater mit seinem Kind;
Er hat den Knaben wohl in dem Arm,
Er faßt ihn sicher, er hält ihn warm.

"Mein Sohn, was birgst du so bang dein Gesicht?" –
"Siehst, Vater, du den Erlkönig nicht?
Den Erlenkönig mit Kron' und Schweif?" –
"Mein Sohn, es ist ein Nebelstreif."

"Du liebes Kind, komm, geh mit mir!
Gar schöne Spiele spiel' ich mit dir;
Manch' bunte Blumen sind an dem Strand,
Meine Mutter hat manch gülden Gewand." –

"Mein Vater, mein Vater, und hörest du nicht,
Was Erlenkönig mir leise verspricht?" –
"Sei ruhig, bleibe ruhig, mein Kind;
In dürren Blättern säuselt der Wind." –

"Willst, feiner Knabe, du mit mir gehn?
Meine Töchter sollen dich warten schön;
Meine Töchter führen den nächtlichen Reihn,
Und wiegen und tanzen und singen dich ein." –

"Mein Vater, mein Vater, und siehst du nicht dort
Erlkönigs Töchter am düstern Ort?" –
"Mein Sohn, mein Sohn, ich seh' es genau:
Es scheinen die alten Weiden so grau." –

"Ich liebe dich, mich reizt deine schöne Gestalt;
Und bist du nicht willig, so brauch' ich Gewalt." –
"Mein Vater, mein Vater, jetzt faßt er mich an!
Erlkönig hat mir ein Leids getan!" –

Dem Vater grauset's; er reitet geschwind,
Er hält in Armen das ächzende Kind,
Erreicht den Hof mit Mühe und Not;
In seinen Armen das Kind war tot.

Hvem rider så sent gennem vind og nat?
Det er faderen, han har barnet fat.
Han holder drengen i sin arm,
Han favner ham sikkert, han holder ham varm

"Min són, du drager så tungt dit vejr" –
"Se elverkongen! Se fader, se der!
Med kron og slæb på den hvide eng." –
"Det er de nattelige tåger, min dreng."

"Du fagre dreng, kom følg med mig,
jeg skal dig lære så snilt en leg.
Jeg plukker dig blomster, røde og blå.
Min moders brogede slør skal du få."

"O, hører du far, hvor det lokker og ler,
hvad Elverkongen mig hvisker og be'r." –
"Vær rolig, min dreng. Det er nattens blæst,
der suser sært gennem løvets rest."

"og vil du følge mig, sødeste dreng,
mine døtre skal rede dig blødeste seng.
Mine døtre fører den nattelige rund,
de danser og synger dig lifligt i blund."

"Oh, ser du dem fader, med slørerne blå
Elverkongens døtre danser på tå" –
"Min són, jeg ser dem, jeg ved hvad du så;
de gamle pile står tåge grå."

"Jeg elsker dig, mig drager dit legemes pragt,
og lyder du ikke, så bruger jeg magt!" –
"Han griber mig fader, nu ta'r han mig med.
Elverkongen har gjort mig fortræd."

Faderen gyser, han sporer sin hest
Han varer det stønnende barn som bedst.
Han når til gården med yderste nød.
I hans arme lå drengen død.

Tidlig romantik (ca. 1830-1880)

Schubert, Mendelsohn, Berlioz, Schumann ...

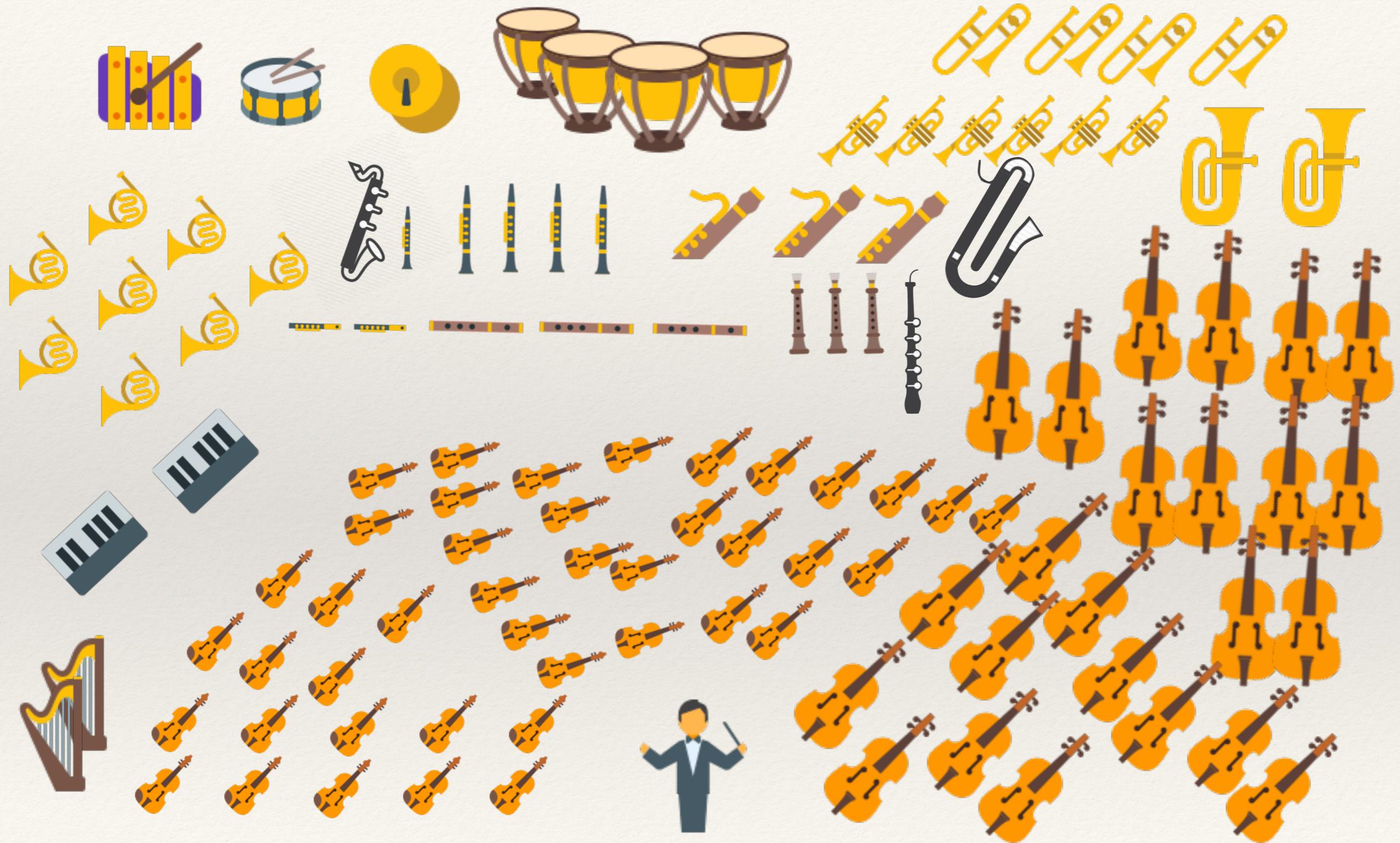

Dvorak: Symfoni nr. 9, 4. sats

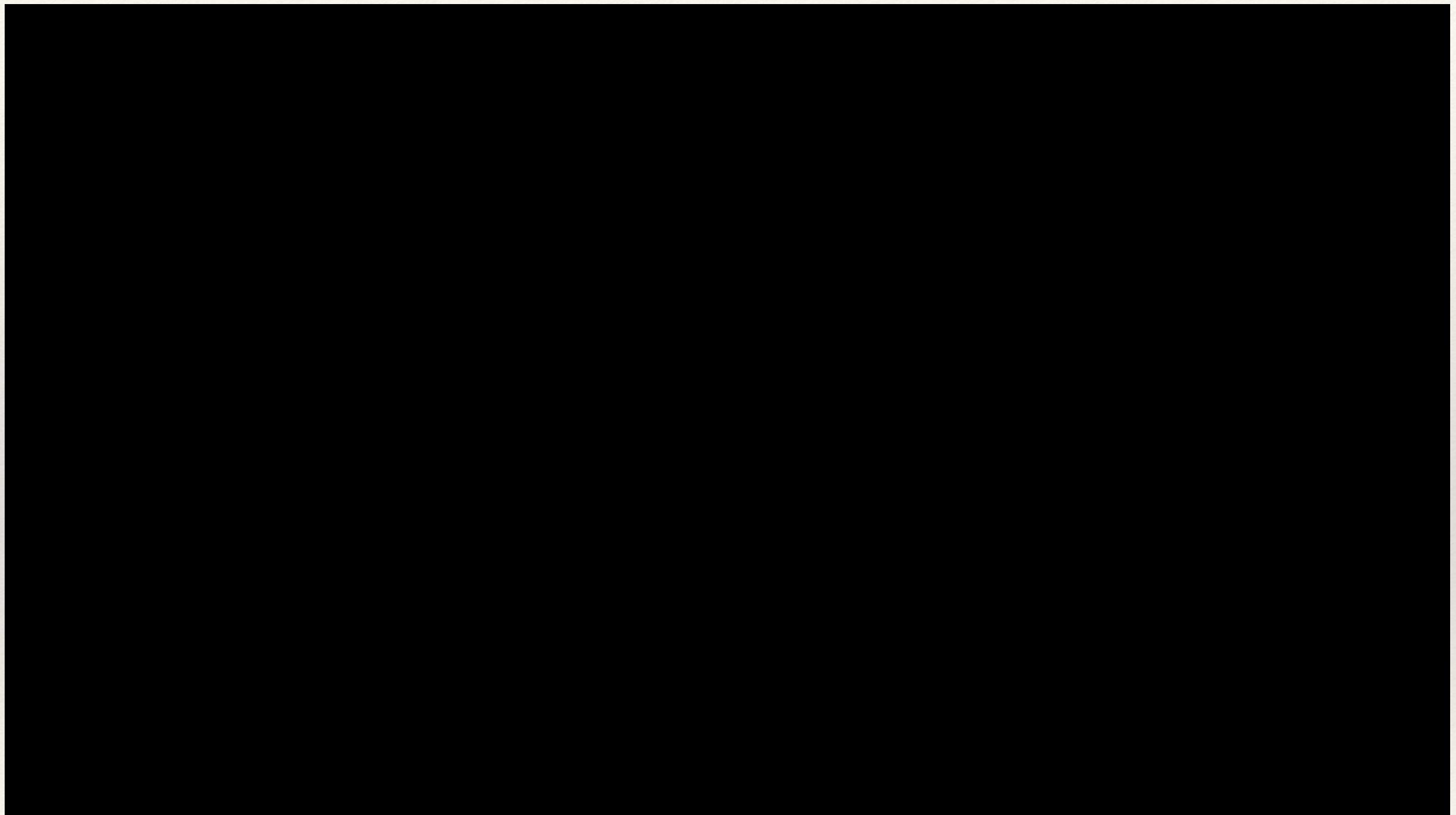

Senromantik (ca. 1870-1918)

Brahms, Mahler, Bruckner ...

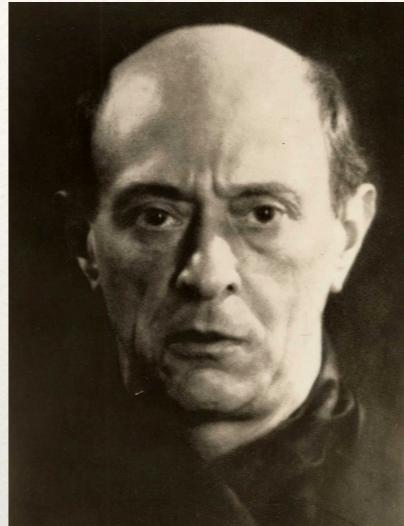
Arnold Schönberg: Gurrelieder

Kort om det 20. århundrede...

- Efter 1. verdenskrig bryder den gamle verden sammen...
- Nogle kunstnere søger radikalt nye veje...
- ...andre forsøger at bygge bro til fortiden.
- Politik påvirker kunsten mere og mere under den kolde krig.

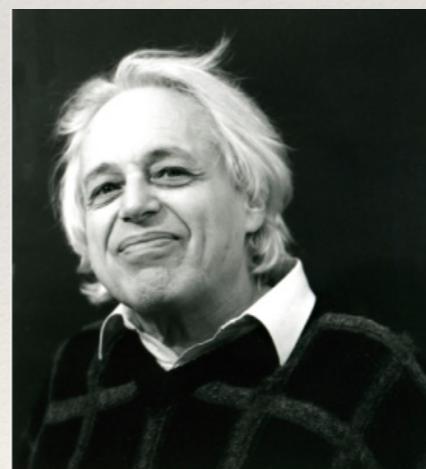
Arnold Schönberg
1874-1951

Igor Stravinskij
1882-1971

Dimitrij Sjostakovitj
1906-1975

György Ligeti
1923-2006

Per Nørgård
1932-

Steve Reich
1936 -